

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-682/18-P

Název	Dům dětí a mládeže Horažďovice
Sídlo	Mírové náměstí 11, 341 01 Horažďovice
E-mail	pollak.ddm@gmail.com
IČ	61781371
Identifikátor	600028640
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Tomáš Pollak
Zřizovatel	Plzeňský kraj
Místo inspekční činnosti	Mírové náměstí 11, Zářečská 639, Nábřežní 283, Horažďovice
Termín inspekční činnosti	9. - 12. listopadu 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Školské zařízení poskytuje zájmové vzdělávání, které se uskutečňuje ve formách pravidelné zájmové činnosti, táborových, osvětových, spontánních činností a vzdělávacími programy navazujícími na rámcové vzdělávací programy škol.

Ke dni inspekční činnosti bylo k zájmovému vzdělávání zapsáno celkem 358 účastníků, z toho 20 dětí, 274 žáků a 64 ostatních účastníků ve 44 zájmových útvarech (dále „ZÚ“).

Místem poskytovaného zájmového vzdělávání je Dům dětí a mládeže (dále „DDM“). Ředitelství sídlí v jedné části místního zámku na adrese Mírové náměstí 11, Horažďovice (dále „Zámek“). Dalšími místy poskytovaného zájmového vzdělávání jsou Přírodovědná stanice na adrese Zářečská 639 a PROUD - Envicentrum Podbranský mlýn na adrese Nábřeží 283 Horažďovice (dále „Envicentrum“). Činnosti se sportovním zaměřením se realizují převážně v objektech TJ Sokol Horažďovice.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel DDM má srozumitelně formulovanou koncepci a strategii rozvoje školského zařízení, která je zaměřená na rozvíjení podmínek pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu (dále „EVVO“) v Horažďovicích s přesahem do Jihočeského kraje a bavorského příhraničí. Stanovené cíle jsou orientované na propagaci dobrého jména DDM v environmentálním zaměření, spolupráci mezi pedagogy různých typů škol, vymýšlení zajímavých akcí a projektů apod. Kvalitu vzdělávacího procesu i naplňování koncepce sleduje kontrolní a hospitační činností. Nedostatkem však je, že není vyhodnocován průběh vzdělávání vzhledem ke stanoveným cílům a není poskytována zpětná vazba pro zlepšování kvality práce pedagogů. V pravidelném jednání rady pedagogů jsou projednávána převážně opatření týkající se provozu, méně pak jsou jednání zaměřena na hodnocení zájmového vzdělávání. ČŠI shledala nedostatky ve vedení povinné dokumentace školského zařízení tj. školním vzdělávacím programem pro zájmové vzdělávání (dále „ŠVP“) a vnitřní řád DDM.

Komplexní pedagogická činnost je zabezpečována 7 pedagogickými pracovníky, kteří splňují předpoklad odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost. Dílčí pedagogickou činnost vykonává 12 externích zaměstnanců, z nichž 9 nespĺňuje požadavky na odbornou pedagogickou kvalifikaci. Všichni jsou renomovanými odborníky v oborech dle zaměření zájmových kroužků, které vedou. Ředitel organizace prokazatelně doložil, že všichni pedagogičtí pracovníci, kteří nespĺňují předpoklad odborné pedagogické kvalifikovanosti, jsou v pracovněprávním vztahu k organizaci pouze na dobu nezbytně nutnou a personální situace je ze strany vedení intenzivně řešena.

Materiální předpoklady sice umožňují naplňování stanovených konkrétních cílů vzdělávání uvedené v ŠVP, ale podnětnost vzdělávacího prostředí v Zámku a v budově Přírodovědné stanice je na velmi nízké úrovni. Učební prostory, s výjimkou keramické dílny, jsou vybaveny převážně zastaralým, opotřebovaným a někdy i poškozeným nábytkem, velikostí nevhodným pro všechny věkové skupiny účastníků zájmového vzdělávání. Chodby, na kterých se pohybují účastníci zájmového vzdělávání i jejich zákonní zástupci, jsou ponuré, podlahová krytina je na více místech opravovaná (záplatovaná), zdi jsou místy špinavé a poškozené (např. v sále). Velmi rozdílně působí prostředí pracoviště Envicentra, které bylo zbudováno rekonstrukcí chátrajícího mlýna a otevřeno v roce 2015. V blízkosti je řeka a venkovní terén vhodný pro různorodě zaměřené aktivity EVVO. Materiální vybavení Envicentra je pro vzdělávání vysoce podnětné. Společným rysem pro všechna pracoviště je vytvoření partnerského vzdělávacího klimatu, kde jsou respektována nastavená pravidla chování a panují zde příznivé vztahy.

Velmi dobré úrovně dosahuje spolupráce DDM s partnery (tj. rodiče, okolní školy, Klub českých turistů, Agentura ochrany přírody a krajiny se sídlem v Plzni, Odbor životního prostředí KÚPK, Pavučina – organizace zaměřená na EVVO, Asociace tradiční lukostřelby, TJ Sokol a Junák Horažďovice aj.), jejíž široký záběr účelně podporuje zkvalitnění vzdělávací nabídky a rovněž posiluje sounáležitost s městem i regionem.

Ve sledovaném roce 2017 organizace ke své činnosti využívala finanční prostředky z více zdrojů. Hlavním zdrojem byly finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a dotace ze státního rozpočtu z rozvojových projektů MŠMT určená na posílení platů pracovníků regionálního školství. Jako další zdroje financování DDM využívá příspěvek zřizovatele a úplatu za vzdělávání, ze kterého jsou hrazeny veškeré provozní náklady (energie, služby, apod.). Mimorozpočtové zdroje jsou posilovány i doplňkovou činností a částečně čerpáním prostředků z vlastních fondů. Dalším zdrojem financování jsou účelově určené prostředky získané z dotací Plzeňského kraje, případně Ministerstva životního prostředí, díky kterým školské zařízení realizuje projekty zaměřené na podporu vzdělávacích aktivit a mezinárodní spolupráci. Významným a efektivně čerpaným zdrojem financí jsou pro DDM evropské fondy, z nichž bylo rekonstruováno Envicentrum, které je unikátním zařízením tohoto druhu v jihozápadních Čechách. DDM se významně podílí i na mezinárodním projektu ERASMUS+ jako koordinátor i partner realizovaných aktivit. Vedení DDM se ve spolupráci se zřizovatelem a ostatními partnery trvale a dlouhodobě snaží o průběžné zajišťování takových finančních podmínek, které umožní každému účastníkovi vzdělávání na nejvyšší možné dosažitelné úrovni.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh zájmového vzdělávání byl ve sledovaných činnostech navštívených ZÚ zaměřen na rozvíjení zájmu, talentu i osobnosti účastníků a jejich vedení k účelnému využívání volného času. Činnosti probíhaly v souladu s konkrétními cíli vzdělávání, sledované činnosti vycházely ze zájmu účastníků s ohledem na věkovou přiměřenost. Velmi pozitivní přístup vedoucích ZÚ napomáhal odstraňovat osobní nedůvěru a bázlivost některých účastníků.

Cílem aktivit ZÚ **Keramika** bylo při zpracování keramického materiálu a při použití rozmanitého náčiní vyrábět dárky a výzdobu pro zimní období. V ZÚ **Švadlenka** účastníci vyráběli chňapku z textilního materiálu, k práci využívali šicí stroje. V ZÚ **Železniční modelář** vedoucí útvaru pěstoval u účastníků trpělivost a zručnost při práci s papírem. Důsledné vedení vedlo k tomu, že účastníci byli samostatní, prokazovali smysl pro detail při přípravě papírových modelů a pečovali o svůj pracovní prostor. V ZÚ **Stolní tenis** vhodným vedením a organizací činností byli účastníci motivováni k zaujetí pro hru, důraz byl kladen na správnou techniku hry, cvičení postřehu a pozornosti. ZÚ **Mladý šéfkuchař** podněcoval zájem účastníků o přípravu pokrmů, podporoval spolupráci. Účastníci připravovali palačinky ve dvou variantách, uplatňována byla zásada zdravého stravování. Na závěr si všichni pochutnali na společném výtvoru. Aktivity ZÚ **Mikroexperimenty** se uskutečnily při pobytu venku a tématem byly „Ohňové objekty“. Účastníci při činnostech trénovali jemnou motoriku, trpělivost i ohleduplnost k ostatním. Důraz byl kladen na zajištění bezpečnosti všech účastníků. ZÚ **Muzicírování** byl zaměřen na vlastnoruční výrobu rytmického hudebního nástroje, kterým se účastníci mohou při zpěvu doprovázet. ZÚ **Hra na kytaru** a ZÚ **Flétničky** rozvíjel u všech přítomných zájem o hru na hudební nástroj. Vedoucí se věnovali rytmické a melodické stránce písní. Vzhledem k dovednostem začínajících žáků byla podporována jejich hra nástroj doprovodem vedoucího, účastníci byli nenásilně vedeni ke správnému ztvárnění písní.

Cílem činností pro účastníky předškolního věku v ZÚ **Hrátky s přírodou** bylo poznávat podzim a jeho plody, dále rozvíjet fantazii a představivost při práci se semeny. V průběhu venkovních aktivit byl podporován kladný vztah ke zvířatům, účastníci se učili, jak pečovat o drůbež a hlodavce. Pro práci byly zaujatí, dobře reagovali na jednotlivé podněty. V ZÚ **Přírodní tvoření** účastníci mladšího školního věku objevovali kouzla přírodních materiálů. Vyráběli si balzám na rty z přírodních ingrediencí, výběr měli ve volbě přísad (med, vanilka, citron). Při pobytu venku společně vytvářeli podzimní dekorace z přírodnin, které si sami připravili. Účastníkům byla poskytována individuální podpora, účelně byla využívána pozitivní motivace a povzbuzení. Vedoucí těchto ZÚ prokázali zapálení pro činnosti, které účinně předávali účastníkům zájmového vzdělávání. Velkou předností je, že k učení je zde využíváno venkovního prostředí, které nabízí možnosti pozorování nejen různých živočichů, ale také změn v přírodě.

Během inspekce byla kladně hodnocena otevřená nabídka **spontánních činností** v tzv. „Otevřeném klubu“, které fungují jako průběžné aktivity pro organizované i neorganizované účastníky, kteří chtějí naplnit smysluplně svůj volný čas. V klidném prostředí měli účastníci možnost odpočinku, setkávání se s kamarády a také vyplnit čas před dalšími aktivitami v zájmových útvarech. Komunikačně podnětné prostředí vytvářelo příležitost pro diskusi podle zájmu a potřeb účastníků i jejich zákonných zástupců.

Inspekční činností byl sledován **Vzdělávací program s názvem „Jak se dělá mapa“**, jehož cílem byla výuka žáků zaměřená na orientaci v terénu, vyhledávání míst podle zadaných souřadnic a porovnávání nalezených míst s historickými fotografiemi a současností. Účastníci měli možnost pro zjišťování využívat počítačové prostředí ve specializovaném programu ArcMap. Pro venkovní činnosti byli žáci vybaveni tablety, GPS navigací a dobovými fotografiemi. Všichni přítomní byly činnostmi plně zaujatí, plnili zadané úkoly a úspěšně pracovali s chybou. V závěru bylo provedeno shrnutí s ověřením pochopení získaných informací. Vedoucí tohoto vzdělávacího programu dokázali žáky správně metodicky vést a nenásilným způsobem předávat své zkušenosti i dovednosti. Výrazným kladem byla vytvořená pozitivní atmosféra s partnerskou interakcí účastníků a vedoucích.

V rámci **příležitostné činnosti** se v průběhu školního roku uskutečňují víkendové akce pro účastníky zájmového vzdělávání a jejich rodiče tzv. „víkendovky s přespaním“ a přírodovědně-historický klub, který pořádá víkendové výjezdy za poznáním do přírody a na archeologické expedice.

V průběhu prázdnin pořádá DDM **táborovou činnost**, která je realizována formou pobytových nebo příměstských táborů. Jejich nabídka je široká a ve většině případů navazuje svým zaměřením na činnost ZÚ především v oblasti environmentálního vzdělávání a výchovy. Místem pořádání táborů je centrum nebo stanový tábor, který si účastníci svépomocí každoročně budují.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků účastníků ZÚ provozovaných formou pravidelné zájmové činnosti je prováděno vedoucími příslušných útvarů pravidelně na konci druhého pololetí každého školního roku a je směřováno k naplňování konkrétních cílů vzdělávání stanovených v ŠVP. Celkové hodnocení činností DDM je zveřejněno ve „Zprávě o činnosti organizace zřízené Plzeňským krajem za období 2017/2018“. Zájmové vzdělávání slouží nejen k naplňování volného času dětí, žáků, studentů a dospělých, ale výraznou měrou se podílí i na prevenci rizikového chování

Hospitacemi vybraného vzorku ZÚ bylo prokázáno, že v DDM jsou naplňovány cíle zájmového vzdělávání, tj. smysluplné využívání volného času, posilování osobnostního růstu účastníků, navazování přátelských vztahů a vedení k zodpovědnosti. V důsledku využívání promyšlené organizace, aktivizujících metod práce, vhodných pomůcek a osobního příkladu vedoucích docházeli účastníci k pozitivním vzdělávacím výsledkům.

Z projevů účastníků zájmového vzdělávání bylo patrné, že jsou vedeni k dodržování pravidel a společenských norem. Partnerství s vedoucími ZÚ uplatňovali v otevřené komunikaci včetně využívání možnosti vyjadřovat své nápady a náměty. Slovní hodnocení účastníků při hospitovaných činnostech bylo odůvodněné, povzbuzování při neúspěchu je motivovalo k další práci. Účastníci navštívených aktivit smysluplně naplňovali svůj volný čas a prokazovali velmi dobré znalosti a dovednosti. Cíleně byly zohledňovány možnosti a potřeby každého účastníka. Ti prokazovali samostatnost, trpělivost a tvořivost při práci. Během aktivit byla dále rozvíjena představitost, fantazie a zručnost. Účastníci projevovali velký zájem o nabízené činnosti.

Dětem, žákům i ostatním účastníkům jsou po celý školní rok včetně prázdnin nabízeny aktivity, které jsou zajímavé, rozvíjející jejich osobnost a vhodně formující jejich postoje. Mohou tak aktivně a efektivně trávit svůj volný čas a zažít pocit uspokojení ze zábavné, tvořivé a smysluplné činnosti.

V prostorech Envicentra jsou realizovány vzdělávací programy určené pro žáky 4. až 9. ročníků základních škol, příslušných ročníků víceletých gymnázií a žáky středních škol, dále pak tři až pětidenní pobytové kurzy s environmentální tematikou, kterých se účastní školní kolektivy z českých i z bavorských škol. Envicentrum tak naplňuje své poslání, pro které bylo zřízeno, s výrazným přispěním Evropského fondu pro regionální rozvoj.

DDM se pod vlastní hlavičkou neúčastní soutěžní činnosti. Žáci, kteří se účastní zájmového vzdělávání, které je svým zaměřením na soutěže připravuje, realizují soutěžní činnost pod hlavičkou spolupracujících organizací. Kroužek stolního tenisu v této oblasti úzce spolupracuje se TJ Sokolem Horažďovice, který účast na soutěžích žactva umožňuje. V populárním ZÚ tradiční lukostřelby se účastníci zájmového vzdělávání zapojují do soutěží pořádaných Asociací tradiční lukostřelby.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ve vedení tohoto školského zařízení.
- Od roku 2015 je v chodu další místo poskytovaného zájmového vzdělávání PROUD – Envicentrum Podbranský mlýn.

Silné stránky

- Individuální přístup a respekt k jednotlivým účastníkům podporuje rozvoj nadání účastníků zájmového vzdělávání.
- Zařazování regionálních prvků do průběhu výukových programů, které má účinný dopad pro budování pozitivního vztahu k místu, kde účastníci zájmového vzdělávání žijí.
- Funkční a přínosná spolupráce s organizacemi zaměřenými na oblast EVVO, která je pro činnost střediska stěžejní.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V rámci kontrolní činnosti ředitele není vytvořen hodnotící systém kvality průběhu zájmového vzdělávání.
- Vysoká míra opotřebovanosti vybavení kluboven a nepřiměřená velikost stolů i židlí vzhledem k vzrůstu jednotlivých věkových skupin účastníků zájmového vzdělávání v hlavní budově a budově přírodovědné stanice.
- Vedení střediska nezajišťuje srovnatelné podmínky pro průběh zájmového vzdělávání v místech poskytovaného vzdělávání.

Příklady inspirativní praxe

- Podpora environmentálního vzdělávání v nadstandardním prostředí PROUDU - Envicentra Podbranský mlýn, jehož podnětnost má významný dopad na kvalitu vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvořit funkční hodnotící systém vzhledem k naplňování školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. Naplňování konkrétních cílů a obsahu tohoto vzdělávání cíleně sledovat a vyhodnocovat tak, aby bylo zřejmé, jak účastníci v rámci tohoto vzdělávání rozvíjí své schopnosti a dovednosti.
- Zkvalitnit vzdělávací prostředí hlavní budovy a budovy Přírodovědné stanice tak, aby bylo podnětné pro zájmové vzdělávání a vybavit klubovny vhodným nábytkem velikostí odpovídající vzrůstu jednotlivých účastníků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 31. ledna 2019 přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Plzeňským krajem dne 30. 11. 2001 pod č. j. H/768/01 včetně dodatků č. 1 až 9
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 29. 10. 2018
3. Jmenovací dekret ředitele organizace vydaný Plzeňským krajem dne 30. 5. 2012 pod č. j. ŠMSPers/46/12 s účinností od 1. 8. 2012 včetně dodatku č. j. ŠMSPers/33/15 ze dne 20. 5. 2015
4. Osvědčení o absolvování funkčního studia ředitele vydaného školským zařízením Vysočina Education pod č. j. JI130/2016 ze dne 9. 6. 2016
5. Rozvojová koncepce DDM Horažďovice (období 2013 – 2018) ze dne 6. 3. 2013
6. Školní vzdělávací program zájmového vzdělávání s platností od 1. 9. 2018
7. Vnitřní řád vydaný ředitelem školského zařízení s platností od 1. 9. 2018
8. Evidence účastníků pro školní rok 2018/2019
9. Písemné přihlášky účastníků k pravidelné činnosti (zájmové kroužky) platné ve školním roce 2018/2019
10. Deníky zájmových útvarů (třídní knihy) platné ve školním roce 2018/2019
11. Plán kontrolní činnosti v DDM Horažďovice pro školní rok 2018/2019
12. Záznamy z hospitační a kontrolní činnosti za školní rok 2018/2019
13. Výroční hodnotící celoroční zpráva ve školním roce 2016/2017
14. Zpráva o činnosti organizace zřízené Plzeňským krajem za období 2017/2018 ze dne 28. 10. 2018
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků DDM Horažďovice pro školní rok 2018/2019
16. Doklady o absolvovaném dalším vzdělávání pedagogických pracovníků za školní roky 2016/2017 a 2017/2018
17. Zápisy z porad pedagogů za školní rok 2017/2018 a 2018/2019
18. Kopie dokladů o dosaženém odborném pedagogickém vzdělání pedagogických pracovníků
19. Účetní výkazy k 31. 12. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.p@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

PaedDr. Věra Abelová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Věra Abelová v. r.

Mgr. Marie Sládková, školní inspektorka

Mgr. Marie Sládková v. r.

Ing. Václava Matasová, kontrolní pracovnice

Ing. Václava Matasová v. r.

V Plzni 27. listopadu 2018

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

„OTISK ÚŘEDNÍHO RAZÍTKA“

Mgr. Tomáš Pollak, ředitel školského zařízení

Mgr. Tomáš Pollak v. r.

V Horažďovicích 4. 12. 2018